

Motion till riksdagen 2011/12:Ju348

av Ulf Berg (M)

Polisens användning av filmtrustning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om polisens användning av filmtrustning.

Motivering

Sedan år 2006 har antalet poliser ökat från cirka 17 500 till cirka 20 000. Fler poliser arbetar även i yttre tjänst. Detta har skett tack vara alliansens ansträngningar för ett säkrare och tryggare Sverige. Fler poliser i yttre tjänst innebär dock även att antalet anmälningar emot poliser kan väntas öka, vilket bland annat Riksenheten för polismål påpekar i sin årsredovisning för 2010. År 2008 gjordes 6 518 anmälningar emot poliser, åklagare med flera och år 2010 gjordes 7 343 sådana anmälningar. Även antalet brott där poliser är brottsoffer kan väntas öka med fler poliser i yttre tjänst. År 2008 gjordes 1 039 anmälningar av våld mot tjänsteman där brottsoffret var en polis. År 2010 gjordes 1 134 sådana anmälningar.

När en person anmäler en polis för fel begångna i dennes tjänsteutövning, exempelvis vid ett gripande eller omhändertagande, har personen en svår bevisituation. Ord kan ofta stå mot ord och poliser har i regel hög trovärdighet som vittnen. Ur ett rättssäkerhetsperspektiv befinner sig den som grips eller omhändertas således i en utsatt situation. Motsvarande gäller även för den polis som griper eller omhändertar någon. Att felaktigt bli utpekad för oegentligheter i agerandet kan så tvivel hos kollegor och chefer om kompetens, även om utpekandet inte leder till rättsliga åtgärder. Risken för felaktiga anklagelser kan i värsta fall få poliser att ändra sitt agerande vid ingripanden. Det kan även ses som ett problem i polisernas arbetsmiljö.

Ett sätt att skärpa såväl rättssäkerheten för gripna och omhändertagna som polisens skydd mot felaktiga påståenden om deras agerande skulle vara att

Fel! Okänt namn på

möjliggöra för polisen att i större utsträckning använda filmutrustning i tjänsten. Flera typer av filmutrustning skulle kunna tänkas vara av nytta. Följande är tre exempel, men fler är naturligtvis möjliga. Film från en kamera monterad i polisbilens tak, som i många taxibilar, överblickandes bilens baksäte skulle kunna utgöra bevismaterial kring hur omhändertagna och gripna personer betett sig och blivit behandlade i fordonet. Film från en kamera monterad på polisbilens frontpanel skulle kunna tjäna som bevismaterial kring ett fordots beteende i trafiken såväl som polisens agerande under exempelvis förföljande, efterföljande och olika typer av ingripanden. En handhållen kamera skulle kunna användas av poliser för att dokumentera insatser och filmmaterialet skulle då tjäna som bevis avseende parternas agerande såväl som omständigheter på platsen för ingripandet.

Redan idag förekommer det att polisen använder olika typer av filmutrustning. Eftersom dokumentation med filmutrustning är känslig ur integritetssynpunkt, och kan innebära inskränkningar av de mänskliga fri- och rättigheter som regeringsformen föreskriver, förekommer flera lagregleringar som på olika sätt aktualiseras vid polisens användning av sådan utrustning. Polisdatalagen, lagen om allmän kameraövervakning och 8 § polislagen om allmänna principer vid polisingripanden är exempel på berörda bestämmelser. Under vissa omständigheter har polisen befogenhet att använda filmutrustning. Dessa befogenheter är dock inte enhetligt reglerade och det saknas entydiga svar på huruvida ovan nämnda exempel på användning skulle vara möjliga med dagens lagstiftning.

Det ökade antalet poliser och den ökade polisiära närvaron i samhället är nödvändig för att framgångsrikt stävja kriminaliteten. För att säkerställa polisernas skydd i sin yrkesutövning och omhändertagna och gripna personers rättssäkerhet, och samtidigt tillföra ett värdefullt bevisinstrument vid polisinsatser av olika slag, bör regeringen låta utreda huruvida och på vilka sätt dagens lagreglering möjliggör för polisen att använda filmutrustning. En sådan översyn bör även se över möjligheten till lagändringar, om sådana skulle vara nödvändiga, för att möjliggöra för polisen att använda filmutrustning i situationer där det bedöms lämpligt.

Stockholm den 4 oktober 2011

Ulf Berg (M)